

APŽVALGA

POLEMIKA DEL APVO- GIMO SLA. IZDO.

Kaip žinia, vienas Waterburio tautininkas apvogė SLA. išdą ant keliasdešimt tukstančių dolerių. Del šitų nuostolių yra kaltinamas SLA. valdybos apsilėidimas. „Naujienos“ čia mato netik apsilėidimą, bet ir favoritizma. Jos sako, kad SLA. viršininkai dalijo SLA. narių pinigų tukstančiais geriams savo draugams ir jų bizniam. Pavyzdžiui, P. Deveniui buvo paskolinta \$25,000 ant tokios nuosavybės, kuri tuomet buvo banko įkainuota tik \$16,000 ir prie to da buvo jau užstatyta bankui už pirmą morgičių. Nėgana to da, sako „Naujienos“.

„Tam pačiam Deveniui buvo paskolinta prieš tai kiti dvidešimt-penki tukstančiai dolerių ant kitos nuosavybės, kurią Susivienijimas, rodos, turės pasilaikyti už skolą. Paskolinta, be to, tulam Makovekui Naujoje Anglijoje \$20,000, ir paskola negražinama. Paskolinta Lietuvos Atstatymo Bendrovei \$40,000 ant namo, kuris nei nuosimčių už paskolą neneša. Paskolinta „Vienybės“ Bendrovei Brooklyne \$25,000 su sąlyga, kad ji kasmet mokėtų nuosimčių ir po \$1,000. Bet per penkerius metus „Vienybė“ atmokėjo tik vieną tukstantį, ir dabar ji prašo, kad Susivienijimas nereikalautų nedamokėtų keturių tukstančių, bet vėl praigintų paskolą penkeriems metams ant visų \$24,000. Duota dar trejetas tukstančių dolerių kokiame ten nabašinko Pauksčio gimnazijai mažame Pensylvanijos miestelyje ant „proptėrės“, kuri iš viso nėra verta \$3,000.“

„Tėvynėi“ šita „Naujienų“ pastaba nepatinka. Ji vadina ją „dideliu šališkumu ir net esamų faktų iškraipymu.“ Ji 47-tame numery rašo:

„Niekas negali pagirti ir nemanom teisinti SLA. Pildomosios Tarybos už suteiktą paskolą Ažurnariui-Deveniui. Bet gi kalbant apie kitas paskolas, reikėtų prisilaikyti bešališkumo ir teisingai aiškinti esamą padėtį.

„Pirmiausiai turime pastebėti, kad visos SLA. nariams paskolos suteiktos besivadovaujant draugiškumo ir pasitikėjimo, kaip organizacijos nariams, principu. Kiek mums žinoma, Pildomoji Taryba niekuomet nesivadovavo tik „gerų draugų“ principu — ji visus SLA. narius laikė lygiais draugais ir kaip fraternalės organizacijos narius-draugams pasitikėjo ir stengėsi pagelbėti kuoprieinamiausiai ir su kuo mažiausiai iškaščių paskolas suteikti.“

Ne mūsų reikalas kištis į SLA. finansus, ir į paskolų dalinimą mes čia nemanom gilintis. Mums čia rupi kita klausimo pusė — politinė pusė. „Tėvynė“ tvirtina, kad Pildomajai Tarybai visi S. L. A. nariai yra „lygūs draugai.“ Čia jau yra aiški netiesą. Visi žinome, kad tarp Pildomosios Tarybos ir komunistų narių ėjo ir dabar dar tebeina atkakliausia kovą. Bolševikai buvo išmesti net iš SLA. Seimo. Santikiai tarp vieno ir kito tokie aštrūs, kad jeigu imanytų, vien kitus pasmaugtų. Tuo tarpu gi su sandariciais SLA. valdyba neturi mažiausio konflikto. Šitame fronte pilniausia vienybė. Kaipgi galima tuomet tvirtinti, kad Pildomajai Tarybai visi S. L. A. nariai yra lygūs draugai?

PRIE DIKTATUROS PRA- SIDĖJO VISUOMENĖS PUVIMAS.

„Lietuvos Ukinko“ redakcija sako:

„I redakciją kasdien iš visų Lietuvos kampų plaukia skaitlingos korespondencijos apie patvirtusio jaunimo darbus. Jaunimas girtuokliauja, kelia kruvinas peštynes peiliais, kuolais ir net šaunamaisiais ginklais. Dažnai nukendia ukinkų tvoros, langai ir kitoki įtaisymai.

„Toks bendras korespondencijų turinys. Ir pastaruoju laiku tokio turinio korespondencijų tiek daug, kad atrodo, jog didelė kaimo jaunimo dalis jau visai išėjo iš žmoniškumo ribų, visai sulaukėjo.“

Kodėl taip yra? Todėl, kad kultūrinis ir politinis veikimas prie diktatūros yra uždraustas. Rimtesnė ir šviesesnė visuomenės dalis veikti negali. Intelligentijai laisvės nėra. Kultūriniai ir politiniai susirinkimai neleidžiami. O vakaruskas kelti nedraudžiama. Čia gali susirinkti iki 50 žmonių, ir jokio leidimo nereikia. Taigi čia jaunimo energija ir išsilieja. Ji pasireiškia pasituisiu trankymosi, girtuokliavimu ir kruvinomis muštinėmis.

KAIP RUSIJOS, TAIP IR LIETUVOJ.

Rusijos valdžioje šandien nebėra beveik jau nei vieno tų „didvyrių“, kurie nuvertė Kerensko režimą ir įvedė komunistų kikiros diktatūrą. Leninas jau miręs, o Trockis, Zinovjevas ir kiti bolševikų revoliucijos vadai nuversti ir ištremti.

Lygiai tokiu pat keliu eina ir Lietuvos diktatura. Rygoje leidžiamas latvių socialistų laikraštis „Socialdemokrats“ sako:

„Nors ir keista, bet reikia pažymėti, kad gruodžio 17 d. perversmo „didvyriai“ dabar visi sėdi kalėjimuose, gi jų vietoje atsirado nauji „didvyriai.“

„Gruodžio pūstai: Matulevičius, Sliesoraitis, vyr. leitenantas Steponavičius ir Mačiuka sėdi kalėjime; gen. Plechavičius išvartas iš kariuomenės eilių, o Voldemaras ištremtas į Platelius. Iš aktingųjų perversmo dalyvių tik viena ponia Smetonienė tebėra laisva.

„Tai tikra likimo ironija, kad šie „didvyriai“ atsidurę kalėjime drauge su tais, kuriuos jie patys neseniai provokacijomis sugrudo į kalėjimus.

„Ne be reikalo žmonės sako, kad Dievas baudžia vienus nu eidamas, kitus ateidamas.“

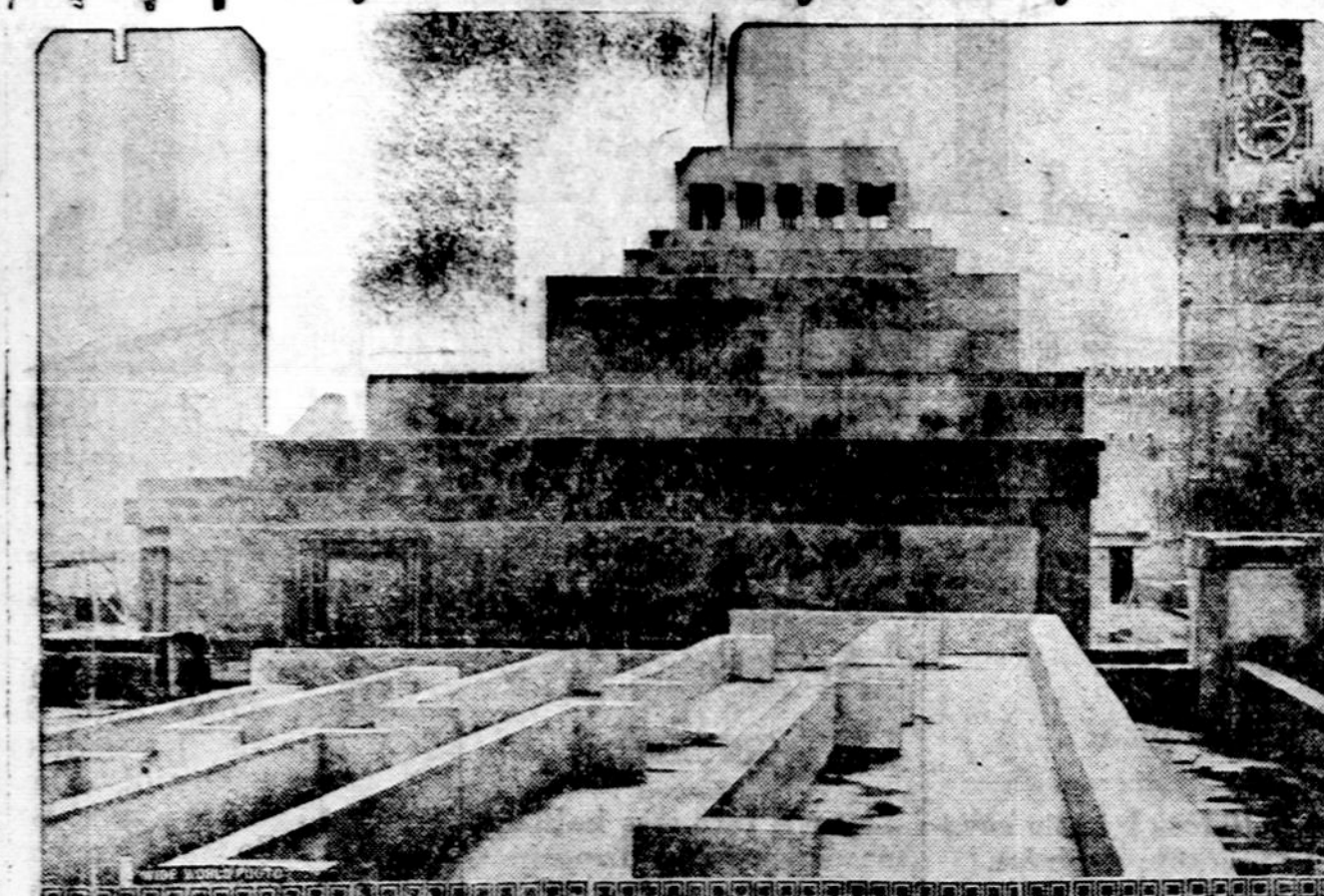
Toliaus „Socialdemo- krats“ priduria, kad dabar Lietuvą valdo saujelė kari- ninkų su Smetoniene prie- šaky, o vadinamasai „tautos vadas“ Smetona tik tiek te- reiškia, kiek guminė ant- spauda.

„PIRMYN“ KELIAMAS
IS VILNIAUS Į
BERLYNĄ.

Mūsų visuomenė gerai žino, kad po fašistinio perversmo Lietuvoje daug žmonių turėjo bėgti užsienin. Tokių politinių emigrantų turi kiekviena diktatūrų šalis.

Lietuvos politiniai emigrantai daugumoj susitelkę Lenkijoje, Latvijoje ir Vokietijoje; kiti pasiekė Kanadą, Ameriką, Argentina, Braziliją ir kitus tolimus kraštus. Socialdemokratų emigrantai užsieny turi net savo spaudą. Rygoje eina „Darbininkų Balsas“ ir „Laisvas

Naujas Lenino Mauzolėjus Maskvoje.

Raudonojoj aikštėj. Maskvoje, bolševikai pastatė šitą mauzolėjų Lenino atminčiai. Čia yra sudėti ir sudeginto Lenino pelenai. Išpradžių Lenino lavonas buvo įbalzamuotas ir norėta laikyti jį čylybėj. Bet paskui jis pradėjo gesti, todėl prisiėjo sudeginti.

Zodis,“ o Vilniuje „Pirmyn.“ Šitas laikraštis dabar praneša štai ką:

„Vykdami 1929 metų rugsėjo 7-8 d. mūsų konferencijos Vilniuje nutarimą, kad taktiškai-politiškai sumetimais priešfašistinės spaudos gaminių iškelti iš Vilniaus kiton valstybėn ir tuomi atimti fašistams galimybę, išnaudojant patriotiškų masių jausmus, šmeižti Lietuvos socialdemokratijos priešfašistinį veikimą — šį „Pirmyn“ Nr. išleidžiame. Vilniuje paskutini ir tolimesni laikraščio leidimą perkeliame Vokietijon—Berlynan.“

Laikraščio redakcijai Berlyne vieta daug patogesnė, negu Vilniuje, nes lengviau gaunamos pasaulio žinios. Tik ekonominiu žvilgsniu gali but sunkiau, nes Vokietijos sostinė daug brangesnis butas ir pragyvenimas.

KOMUNISTAI BRAZILI- JOJ IŠDAUŽĖ LIETUVIŲ LAIKRAŠTĮ IR KON- SULATĄ.

Sao Paulo mieste, Brazilijoje, eina laikraštis vardu „Lietuvis Brazilijoje.“ Kai dabar Brazilijoj kilo revoliucija ir policijos gatvėse nesimatė, komunistai nutarė pasinaudoti proga ir to laikraščio redakciją išdauzyti. Šitą pogromą „Lietuvis Brazilijoj“ dabar aprašo taip:

„Spalio 25 dieną 2 val. po pietų lietuviai banditai, bolševiki išperos ir šiaip chuliganų gauja, kokia 20—30 asmenų, pasiraudodami momentu, kuomet ant gatvių nesimatė policijos, įsiveržė į „Lietuvio Brazilijoj“ redakcijos butą, apdaužė jį. Beivida ir neturintys jiems vertės daiktus sudegino, o vertingesnius išvogė.

„Sudegino laikraščio komplektus, rakandus, raides, kuriuos buvo asmeniškai dar nebaigta išmokėti nuosavybė, draugijų knygas ir dokumentus, laiškus, žodžių viską. Išdaužė langus, sudegino duris, nuplėšė lietuviškų paveikslus, nukabino nuo sienos V. Jėzaus paveikslą, sudaugė ir sudegino.“

Laikraščio redakcijai būvę padaryta 6,000 milreisy nuostolių. (Dabartiniu kursu milreisas vertas apie 12 centų.)

Šitas pogromas buvo įtaisytas, matyt, politiniais sumetimais, nes „Lietuvis Brazilijoj“ yra kun. Valačio organas ir pamazgų komunistams niekad nesigaili.

Tuo pačiu laiku, kada vieni komunistai naikino „Lietuvio Brazilijoj“ redakciją, kita jų kompanija atsilankė Lietuvos konsulatą ir išdaužė „fašistų įstaigos“ langus.

VISKO PO BISKI.

Duonmedžiai auga Samoa salyne ir kituose atogrąžų kraštuose. Jie buma azuolo didumo. Ant jų auga arbuzo didumo vaisiai. Vietiniai gyventojai tuos vaisius kepa ir vartoja duonos vietoje. Dvieju medžių vaisiai gali vieną žmogų išmaitinti per metus laiko.

8 metai atgal Amerikos ekspertai apskaičiavo, kad Amerikos farmos bendrai vertos apie 80 bilionų dolerių. Dabar jos esančios vertos tik apie 50 bilionų.

Statistikos daviniai rodo, kad 1926 metais moterys suvartojo 40,000,000 kilogramų tikrojo šilko ir 90,000,000 dirbtinojo šilko. Taigi dirbtinojo šilko suvartoja du ir pusę karto daugiau negu tikro.

Technika priejo prie to, jog dirbtinąjį šilką taip gerai padaro, kad jis sunku atskirti nuo tikrojo.

Newtonė, netoli Bostono, yra 900 bedarbių, iš kurių 230 jau badauja. Jiems reikalinga neatidėliojama pagarama. Greitu laiku tokioji padėty atsidurs dar 200 bedarbių.

Aplankyk Jį Kožną Savaitę

JEIGU tu uždirbi pinigų, tai esi pats sau skolingas nors biskį pasidėt į šali kožną savaitę į taupinamąjį skyrių. Jūs nežinote kada, dėl vienos ar kitos priežasties, jūsų spėkos uždirbti gali sustot. Ir jeigu tas atsitiktų, kaip būtumėt dėkingas pats sau, kad esi susitaupes. \$5 atidarys taupinimą bile First National Skyriuje ir atsilankymas prie taupomojo langelio kiekvieną savaitę privers jus apyskaitai augti.

The FIRST
NATIONAL BANK of
BOSTON

MANO ATSIMINIMAI

Atsimenu, kaip Aukštos Panemunės valsčiuje, Silėnų kaime, pas ukininką Jurgį Varatinską aš ganiau galvijus. Varatinskas buvo diktas, raudonais veidais ukininkas ir turėjo diktą moterį. Tai buvo Guogų kaimo ukininko Barsčio dukte. Ji buvo pilna šposų moteriškė. Atsimenu, vieną rudenį Silėnų kaimui buvo duota žinia, kad kunigas atvažiuoja kalėdodamas, ir Varatinskas buvo įsakyta pagaminti Dievo tarnui ir visiems jo palydovams gerus pietus. O tų palydovų buvo net penki vežimai. Tai daugiausia vis špitolninkai, ubagai, visi jie išbadėję ir baisiai daug suėda.

Varatinskienė nutarė tuos neprasytus svečius taip pavaisinti, kad daugiau jie pas ją pietų nevažiuotų. Ji privirė daug lašinių ir užartavo juos taip, kaip kalvis artavoja geležį. Šposas nusisekė gerai, tik iš kitos pusės ir pačiai Varatinskienė prisiėjo nuo jo nukentėti, nes tie lašiniai taip paleido kunigo palydovams vidurius, kad jie ir iš kiemo nespėjo išvažiuoti.

O jaunas kunigėlis nespėjo net ir kieman išbėgti — jis priemenėj visus pietus paliko.

Nuo tos dienos kunigai kalėdodami į Varatinsko namus daugiau nesilankė, o davatkos pradėjo kalbėti, kad jo namuose velniai yra apsigyvenę, nes kunigas niekad neužima jų pašventinti.

Nors Varatinskas buvo nemokytas žmogus, rašto visai nepažinojo, bet buvo tvirto kuno ir proto žmogus, tikras senoviškas lietuvis, gyveno sau ramiai, o ką davatkos lojo apie jo „velnius“, jis nieko nepaisė.

Varatinskas turėjo kaimyną K. Abugelį, kuris gyveno ant kalno. Paties Varatinsko gyvenimas buvo pakainė, maždaug taip, kad Pensylvanijoj Frakvilės miestelis stovi aukštai, o Mahanojus klonyje. Taigi gyvendamas ant kalno Abugelis vieną vakarą sugalvojo padaryti „štuką“ savo kaimynui Varatinskui. Buvo tamsus subatos vakaras. Abugelis paėmė smaluotą baką, prikimo ją šiaudų, uždegė ir paleido nuo kalno. Tuo tarpu pas trečią kaimyną, butent pas ukininką Kazlauską, šoko susirinkęs jaunimas. Nustebę vakarų kininkai žiūrėjo, kaip nuo Abugelio kalno į Varatinską pusę nulėkė bausis ugnies sukury. Tuojaus prasi-dėjo kalbos, kad velniai bėga iš Dvarališkių spiglyno į Varatinsko pušyną. Rytojaus dieną jau visa parapija kalbėjo, kad Varatinsko pušynas pilnas raguočių.

Senis Varatinskas ir pats nežinojo, kas tenai atsitiko. Nedėlios vakare jis nuėjo į tą vietą dalyką ištirti ir rado vandenį smaluotą baką iki pusės nudegusią. Tą baką ir mano akims teko matyti, bet velniobaimingi kaimiečiai vis šnekėjo, kad jie matė tikrą velnią.

Prisimena man dar keli idomūs dalykai iš Aukštosios Panemunės kunigėlio gyvenimo. Kunigavo tenai tais laikais kun. Jurgis Staugaitis. Tai buvo giminaitis to garsaus teologo kun. Pranaičio, kuris žydo Beilso byloj Kijeve liudijo caro valdžiai, kad žydai tikrai plauną krikščionis ir jų kraują dedą į savo macas.

Kun. Staugaitis nebuvo toks „mokslineis“, kaip Pranaitis. Staugaitis buvo visai mažo mokslo kunigėlis, bet užtai labai didelis mergininkas. Budavo, paimins jauną gospadinę, palai-kys ją kiek laiko, ir žiūrėk jau išleidžia už kokio ukininko į marčias. Kai iš šventų rankų, tai kad ir pavartotą tavorą, bet ukininkai greit paimdavo. Mat, gaudavo gero pasogo. Taip jo žentas tapo A. Grebliauskas iš Pakalniškių kaimo, Banonis iš Vainotakio kaimo ir Kunickas.

Vieną kartą, tai buvo 1904 metais, Banonio vaikas buvo nuėjęs pas savo tėvą — atsisprau — pas kun. Staugaitį į svečius. Kai jis vakare sugrįžo, mes valgėm vakarienę. Motina paklausė, ką jis matė pas kunigėlį. Vaikas ir pasakoja:

—Prabaščius gavau iš Kauno gromatą, ale negalėjau perskaityti, tai man davė paskaityt. Aš jam perskaičiau. Dvi panelės rašo iš Kauno ir dėkavoja už 25 rublius ir prašo daugiau... Tuos žodžius vaikai ištarus, Banonienė kad režė savo Antanukui per burną, tai net jos medinis šaukštas nulužo. O Banonis, neva Antanuko tėvas, tik nusijuokė ir nieko nesakė. Motina labai barė Antanuką, kad išduoda prabaštėlio paslaptį. Paskui, pasitaikius kokiai progai, mes vis paklausdavom Antanuko, kas girdėt apie prabaštėlio mergas, bet vaikas apsidairydavo aplink ir atsakydavo, kad bijas motinos. Mat, Antanukas buvo kun. Staugaičio vaikas, tik ištekęs motinai už ukininko Banonio, jo „tėvų“ buvo skaitomas Banonis.

Buvęs Banonio pusbernis.

Kun. Staugaitis nebuvo toks „mokslineis“, kaip Pranaitis. Staugaitis buvo visai mažo mokslo kunigėlis, bet užtai labai didelis mergininkas. Budavo, paimins jauną gospadinę, palai-kys ją kiek laiko, ir žiūrėk jau išleidžia už kokio ukininko į marčias. Kai iš šventų rankų, tai kad ir pavartotą tavorą, bet ukininkai greit paimdavo. Mat, gaudavo gero pasogo. Taip jo žentas tapo A. Grebliauskas iš Pakalniškių kaimo, Banonis iš Vainotakio kaimo ir Kunickas.

Vieną kartą, tai buvo 1904 metais, Banonio vaikas buvo nuėjęs pas savo tėvą — atsisprau — pas kun. Staugaitį į svečius. Kai jis vakare sugrįžo, mes valgėm vakarienę. Motina paklausė, ką jis matė pas kunigėlį. Vaikas ir pasakoja:

—Prabaščius gavau iš Kauno gromatą, ale negalėjau perskaityti, tai man davė paskaityt. Aš jam perskaičiau. Dvi panelės rašo iš Kauno ir dėkavoja už 25 rublius ir prašo daugiau... Tuos žodžius vaikai ištarus, Banonienė kad režė savo Antanukui per burną, tai net jos medinis šaukštas nulužo. O Banonis, neva Antanuko tėvas, tik nusijuokė ir nieko nesakė. Motina labai barė Antanuką, kad išduoda prabaštėlio paslaptį. Paskui, pasitaikius kokiai progai, mes vis paklausdavom Antanuko, kas girdėt apie prabaštėlio mergas, bet vaikas apsidairydavo aplink ir atsakydavo, kad bijas motinos. Mat, Antanukas buvo kun. Staugaičio vaikas, tik ištekęs motinai už ukininko Banonio, jo „tėvų“ buvo skaitomas Banonis.

Buvęs Banonio pusbernis.

Buvęs Banonio pusbernis.

Buvęs Banonio pusbernis.

Ar Žinote, Kad—

Medaus negalima laikyti cinkuotuose induose, nes ten jis genda. Kas turi medaus daug, tam patartina jį laikyti mediniuose viedruose. Mažesniai kiekiai medaus gerai vartoti stikliniai indai.

Iš visos užauginamos pasaulio medvilnės (vatos), Jungtinės Amerikos Valstijos užaugina pusę, o kitą pusę kitos šalys.

Prie Australijos krantų, Krokodilų saloje gyventojai neturi jokio supratimo apie Dievą. Ten vyrai jokio darbo nedirba. Dirba tik moterys, kurių kiekvienas vyras turi iki 18.

Amerikos naminis karas kainavo 31 bilijoną dolerių. Tais pinigais galima buvo mokėti 25,000 mokytojų algas po \$625 per 1910 metų. Be to, galima buvo įsteigti 50 universitetų ir suteikti jiems po \$20,000,000.

Kava auga ant neaukštų krumokšlių. Ji reikalauja karšto klimato. Vienais metais Brazilijoje surenka 889,000 tonų; Kolombijoje —133,000; Salvadore —54,000; Olandų Indijoje —51,000; Venesueloje —46,000; Meksikoje —40,000.

1920 metais Francuzijos turtai buvo įkainuoti į 27 bilionus. Bet didžiojo karo skolos siekia 46 bilijonų. Kraštas jas mokės apie 100 metų.

Latvijoje esą 8,000 bedarbių. Suomijoje užregistruota 10,950 žmonių. Kiek Lietuvoj, neteko sužinoti.

Kas skaite ir rašo
Tas duonos neprašo

AMERIKOS LIETUVIŲ JUDĖJIMAS

Kas nieko neveikia
To niekas nepeikia

MONTELLO, MASS.

Darbai.

Pas mus darbai visai sumažėjo. W. L. Douglas Co. dirba tik po pusę dienos ir tai neturi užtektinai darbo. Diamond Shoe Co. dirba pilną laiką, bet darbininkai tą darbą padaryti per pusę dienos. Stone Tarlone Co. dirba vieną savaitę po pusę dienos, o antrą — buna uždaryta. Yra daug dirbtuvių, kurios dirba tik po keturias ir penkis dienas į savaitę. Yra ir tokių, kurios padirbusios, vėl uždaro. Darbininkai niekur neturi užtektinai darbo. Didelis darbu sumažėjimas ir Brocktono apylinkės miesteliuose.

Diamond Shoe Co. ir kitos dirbtuvės, pradėjo atleidinėti ištekęsias moteris.

Lietuvių tautiško namo draugovė.

Artinasi perrinkimas šios draugovės valdybos ateinančioms metams. Nuo valdybos priklauso draugovės reikalai. Taigi visiems turi rūpėti išrinkti sąžiningus ir valdybą žmones. Paskutiniai du metai parodė, kad progresyviams kontroliuojanti draugovė, viskas ejo pasekmingai ir įplaukos dvigubai padidėjo.

Apart kitų, į valdybą yra nominuoti ir komunisto B. grupės žmonės. Ta grupė yra pasižymėjusi makliorystėmis ir suktybėmis iš fondų ir parengimų. Ta grupė tautišką namą mano kaip melžiamą karvutę turėti.

Tos grupės išakymų, 1928 metais vienas mėnesinis susirinkimas nebuvo atidarytas, o kitas nepaskelbtas. Kas gali užginti, kad jie ateityje nedarys?

Šita skrymą jie darė dėlto, kad susirinkime susirinko ne jų plauko žmonės ir galejo praversti priešingus jų norams nutarimus. Jie ir dabar stoja už tai, kad reikią suvaržyti narių teisės ir privilegijos; tuomet, žinoma, liktų tik saujelė narių ir namu šeimininkautų.

T. Bartkus budamas finansų raštininku pridarė draugovei daug nesmagumo. Sutvarkymui knygų ir atgavimui iš jo pinigų, buvo išrinktos net dvi komisijos, kurios pripažino jį kaltu. Reikia nepamiršti, kad po to jis parašė spaudoje atvirą laišką, kuriame išdėgė komisiją ir narius, ir pareiškė, kad jis už narių pinigus neatsakys.

Nominuojamas dabar Baronas yra tos grupės didelis palaikytojas. Reikia, tie žmonės ir vėl sprendžiasi į valdybą, kad kėlus draugiojo ergelius.

Nesideda prie komunistų.

Spalių 28 d., L. T. Namo mažam kambarėly A. Bimba turėjo pasikalbėjimą, kur norėjo sustiprinti "išrinktuosius" komunistinėje dvasioje.

Jis apgailestavo, kad visur apsileidimas, susmukimas, nutolimas nuo "Laisvės" ir "Vilnės", nuo ALD-LD. Ir nuo visų veikimų. Žiūrėkit, sako, Montelloj tik apie trys priguli prie komunistų partijos. Sako, gal bijotės kalėjimų? Tas niekis, girdi. Jei jau taip bijotės, tai paverskit kokia nors pašalpine draugija ir stokit į komunistų partiją.

Toliau, Bimba persaukė vardais visus susirinkusius, bet į komunistų partiją nei vienas neįstojo. Jeigu jūs nesurenkat nei 10 narių, tai iki naujų metų, girdi, visi pasiliks fašistais. Reikia, kromelis nuėjo velniop.

Šį kartą Bimba prašė

pasirodė, negu kokis nemokša zakristijonas.

Montellos senbernis.

CLIFFSIDE, N. J.

Bedarbė.

Cliffside yra nemažai "Keleivio" skaitytojų, bet iš mūsų kolonijos žinių "Keleivis" senai buvo.

Kaip visoje šalyje, taip ir čia siaučia didelė bedarbė. Nors daug metų kaip gyvena šioj kolonijoje, bet dar tokių sunkių laikų nebuvo. Bedarbės galo dar nematyti. Kojną dieną dar daugiau darbininkų atleidžia nuo darbo. Daug dirbtuvių jau senai uždaryti ir nežinia kada pradės dirbti.

Bedarbių tarpe randasi nemažai ir lietuvių. Yra lietuvių, kurie nedirba jau daugiau kaip metai, o gyventi reikia, dar ir su šeima. Pragyvenimas čia dar brangyn, o darbo gauti negalima. Dirbantieji labai persekiojami bosų. Bosai matydami tokią bedarbę, verčia darbininką dirbti toki darbą, kur pirmiau dirbo bent 3 darbininkai. Be to, numušinėja algas. Nors jiems algas ir numušinėja, bet darbininkai bosams dėku pasako bile tik jų visai nuo darbo neatleidžia. Visi tai pono Hooverio žadėti geri laikai.

Visi manė, kad darbo gaus kaip Fordas pradės dirbti. Mat, Fordas Edgewater miestuke pastatė naują dirbtuvę. Laikraščiai rašo, kad puikiausia Fordo dirbtuvė visam pasauly. Pasitymas kaštavo 3 milijonus dolerių.

Lapkričio 10 dieną Fordo dirbtuvė jau pradėjo dirbti. Darbininkus gabeną iš Kearny, N. J. Mat, Fordas ten savy dirbtuvę pardavė kitai kompanijai, o mašiną ir darbininkus pargabens į Edgewater naują dirbtuvę.

Kearny prie Fordo dirbo apie 4,000 darbininkų, bet čia, kaip anglų laikraščiai rašo, dirbs dvigubai. Reikia pažymėti, kad Fordas čia sutraukė didelę minią bedarbių iš visos apylinkės. Prie Fordo dirbtuvės prisirenka tukstantinė minia darbo įeškotojų, bet darbo negauna. Fordo boseliai iš darbininkų pasityčioja tik. Man teko būti vieną dieną. Vėčmanai įleidžia per varus, sustato į eilę, palaiko kokią 15 minučių, tuomet išėjo bosai eina ir klausinėja kiekvieno, ar įeiskai darbo? Višis reikia, kad "yes." Bosas aplink apėjęs atsistoja ir sako: "No job four weeks." ir išvaro visus už tvoros. Reikia, laukit kelias savaites, o paskui ir vėl taip padarys. Bedarbė, žinoma, kenkia ir biziui. Nekurie ir lietuvių bizierniai nusiskundžia, bet nekurie dar daro gerą pragyvenimą. Cliffside nors mažas miestukas, bet lietuviškų biziernių yra nemažai. Nekurie ir gerai pragyveno, nors ir ne persėnai patapo bizierniais.

Čia dar randasi ir užėigų, kurias užlaiko lietuviai. Reikia pažymėti, kad kaip darbai gerai ejo, tai "saluminkai" greitai praturtėjo. Prisipirko namų ir puikiais automobiliais važinėjo. Jie skaitomi turtingiausiais lietuvišiais šioje kolonijoje.

Dabartinis laikas užėigų savininkams karvutė nutruko. Senberniai, kurie savas pėdes palikdavo, dabar nedirba, o kiti dirba nepilną automobiliais važinėjo. Jie skaitomi turtingiausiais lietuvišiais šioje kolonijoje.

Dabartinis laikas užėigų savininkams karvutė nutruko. Senberniai, kurie savas pėdes palikdavo, dabar nedirba, o kiti dirba nepilną automobiliais važinėjo. Jie skaitomi turtingiausiais lietuvišiais šioje kolonijoje.

Dabartinis laikas užėigų savininkams karvutė nutruko. Senberniai, kurie savas pėdes palikdavo, dabar nedirba, o kiti dirba nepilną automobiliais važinėjo. Jie skaitomi turtingiausiais lietuvišiais šioje kolonijoje.

La Touraine

Jei norite, kad jūsų draugai
pagirtų jūsų valgių sutaisymą,
tai duokit La Touraine kavą,
prie jūsų valgių. Ji yra žinoma Naujojoje Anglijoje
kaipo geriausios rušies kava.

JUMS PATARTINA TURET GERIAUSIĄ

džiais pravardžiuoti ir keikyti. Tai yra negražu.
"Kel." skaitytojas.

CHICAGO, ILL.

Organizuojasi "Kupiskėnų Klubas."

Chicago miestas, tai Amerikos lietuvių sostinė. Čia randasi virš šimto tukstantų lietuvių. Šiomis dienomis susitvėrė "Kupiskėnų Klubas." Sumanytojai šio kito naudingo darbo yra plačiai amerikiečiams žinomas per 18 metų Jonas Kulis. Chicagoje randasi labai daug kupiskėnų, kurie tam darbu pritarė ir susirašė virš 50 asmenų.

Lapkričio 15 d. įvyko pirmas susirinkimas ir tapo išrinkta valdyba iš šių asmenų: pirmininku — Dr. A. L. Graičiūnas, Vice-pirm. — farmacistas M. Čiurlis, išdininku — Dr. J. Kulis, raštininku ir organizatorium — Jonas Kulis. Taipgi prisidėjo aptiekorius J. Kulis, agrikultūristas Petras Kulis ir aptiekorius St. Petrus.

Mėnesinės duoklės 10c. arba \$1.20 į metus. Kupiskėnų klubas įstatymų bei patvarkymų dar neturi, bet mano organizuoti visus kupiskėnus ir vieną draugiją. Nedaro skirtumo, kur jie gyvena — Amerikoje, Kanadoje, Meksikoje ar kitur — vis tiek gali priklausyti. Kupiskėnų tikslas yra, reikalui prisiėjęs prieglbėti vieni kitiems moraliskai ir medžiagiskai. Reikia, visi už vieną, vienas už visus.

Taigi šiuo metu mes ir atsiskaukiame į visus kupiskėnus, kad stotumet visi į šį klubą. Stokim visi petys į petį ir pasirodykime, kad mes esame susipratę žmonės. Kupiskėnai nori įkurti ir palaikyti Kupiskio mieste knygyną, kad visos Kupiskio apylinkės lietuvių galeto juo naudotis. Jie bus mums dėkingi ir džiaugsis, kad turi savo brolių kupiskėnų Amerikoje, kurie jų neužmiršta.

Kupiskėnų klubas yra bepartyviskas. Jam neapeina, kokio kas įsitikinimo bei pažiūrų — visi gali priklausyti. Taigi nors esame išsiūblaskę po visą Ameriką ir kitus kraštus, bet galime visi priklausyti prie vienos organizacijos — Kupiskėnų Klubui.

Rašykites visi kupiskėnai ir siųskite mokestis po 10c. į mėnesį arba \$1.20 į metus, šiuo adresu: Kupiskėnų Klubas, 3259 So. Halsted st., Chicago, Ill.

P. S. Visos informacijos teikiamos veltui.

Jonas Kulis.

CHICAGO, ILL.

Pasaulinė paroda 1933 m.

Amerikos lietuviai išradėjai ir mechanikai!

Laikas bėga labai greitai ir su juo progresas žengia dideliais žingsniais. Tautos lenktyniuoja nenorėdamos atsilikti. Kuri tauta nenori būti sutrempta, turi pasitraukti ir žengti paskui kitas.

1933 metais Chicagoj atsiūbus pasaulinė paroda ir čionai kiekviena tauta stengsis pasirodyti, kaip toli yra užėngus progresu.

O mes lietuviai amerikiečiai ar busime paskutiniai? Laikas sukrusti didelėm organizacijom ir rengtis kartu su kitom tautom sykiu dalyvauti.

Mes lietuviai išradėjai ir mechanikai jau turime keletą dešėkų išradimų, tarpe jų yra labai svarbių. Mes irgi galėsime pasididžiuoti savo gabumais. Jau yra renkami visų išradėjų ir mechanikų biografijos.

Visi išradėjai ir mechanikai, kurie esate nariais šios organizacijos arba norintieji prisirašyti, taipgi norėdami gauti platesnių informacijų, rašykite organizatoriui, S. A. Zolp, 3258 So. Emerald ave., Chicago, Ill.

GAISRAS KALEJIME.

Ossipee, N. H. — Pereitą nedėdienį čia kilo gaisras kalėjime, kur buvo uždaryta daugiau kaip 60 žmonių. Kaliniai pakėlė didžiausią riksmą, nes manė, kad jiems reikės jau gyviems iškepti. Ugnis tečiaus buvo užgesinta.

PASIKORĖ UŽSIDARIUSIO BANKO PREZIDENTAS.

Horse Cave, Ky. — Čia pasikorė bankininkas William Virgil Bell. Jisai buvo prezidentas First Nacional Banko, kuris kelios dienos atgal uždarė.

OUR CHRISTMAS CLUB NOW OPEN

THE BOSTON FIVE CENTS SAVINGS BANK

39 School Street, Boston
1906 Centre Street, West Roxbury
696 Centre Street, Jamaica Plain

KANADOS LIETUVIAI.

FORT WILLIAM, CAN.

Darbininkai iškovojo maistą.

Kanados darbininkų padėtis labai sunki, nes nėra darbo. Fort William ir Port Arthur darbininkai dabar iškovojo iš miesto valdybos maistą. Gauna tie, kurie šiame mieste išgyvenę nemažiau metų laiko. Į savaitę gauna \$3.50. Tuo tarpu bedarbiai buto negauna, bet tikisi iškovoti ir tą.

Su degtine darbo prašo.

Pereitą pavasarį iš Lietuvos atvažiavo tulas lietuviai. Darbas sunku gauti. Jis sumanė "patept" bosus, kad darbą gaus. Nusipirko butelį degtinės ir atėjęs dirbtuvę prašo darbo. Bosai darbo neduoda, tuomet jis pasiūlė jiems degtinės. Neima tie nei degtinės, nei darbo duoda. Kas daryti? Pinigai kaip balon išmesti. Tuomet, vargšas, ėmė siulyti darbininkams, kad nuo jo degtinę atpirktų, bet niekas nepirko, nes pas visus pinigų trūksta.

Ar ne mes patys išdykinam darbdavius?

A. A-nas.

MONTREAL, CANADA.

Ką mes veikiam.

Paskelbus Sunų ir Dukterų Dr-jos vaju, buvo suruoštos prakalbos. Kalbėjo drg. p. Stukas, nušviesdamas organizacijos reikšmę, kaip čia taip ir kitur.

Po prakalbų buvo diskusijos. Nariai klausinėjo kas jiems buvo neaišku arba priešinga. Tik vienas Lechnickas, tur but "davatkiško" kraujo, rėkė iš vietos. Draugai, tau čia ne davatki mitingas, kur sprendžiama sulig riksmo. Reikia kalbėti pamatuotai ir tvarkingai.

Paskui ėjo mėnesinis d-jos susirinkimas, per kurį įstojo į draugiją 14 narių. Pageidautina, kad draugija ruoštų panašias prakalbas, nes pasirodo, kad daug narių neatsikratė kunigų sijono. Reikėtų jiems aiškinti, kad "juodvarnių" žala darbininkų judėjime. Be to, yra taip vadinamų "patriotų" (fašistų), kurie norėtų ir čia garbinti kruviną Lietuvos fašizmą.

D-jos korespondentas.

BUSAS APVIRTO SU ŽMONĖMIS.

Važiudamas su žmonėmis iš Bostono į Providence apvirto busas ir keturi pasažieriai buvo sužeisti.

KAS DEDASI PIETŲ AMERIKOJE.

MONTEVIDEO, URUGUAY.

Prieš kurį laiką Brazilijos valdžia uždarė leidžiamą lietuvių komunistų laikraštį "Garsą" ir areštavo žymesnius tvarkos ardytojus bei rimtesnių darbininkų šmeižikus.

Du iš jų pasiuntė į Lietuvą, o likusius ištrėmė į kitas Pietų Amerikos valstybes. Paėmus Argentinos valdžią generolui Uruburu, po dviejų savaičių tapo areštuotas bauriausias visos lietuvių spaudos šlamštas "Rytojus," su jo visais komisarais.

Iš pradžių apie "Rytojų" spietėsi didelis lietuvių skaičius, bet vėliau rimtesnieji darbininkai pamatė, kad tai yra vienas iš didžiausių tvarkos ir ramybės ardytojų ir daro didelę žalą lietuvių išeivijai Pietų Amerikoje. Tie žmonės pasitraukė nuo jo ir paliko tik pačius žemosios civilizacijos ignorantus, su buvusiu Lietuvoje zakristijonu Jeronimu Švedu priešaky.

Ilgą laiką jie teršė ir bauriojo lietuvių vardą, ir viską tai kas galėjo atnešti didelę naudą mūsų ateiviams, jie ardė. Pagaliau, po trijų su viršum metų, prilipo liepto galą. Nors Uruburu "Rytojus" nelikvidavo, jis diena po dienos turėjo bankrutuoti, nes nebesirado kas jį šelptų ar skaitytų.

Areštavus šmeižikų ir Maskvos davatki štabą Argentinoj, Uruguay'aus komunistai atsidurė avies kailyje. Nors Montevideo juos galima buvo suskaityti ir anksčiau ant pirštų, bet dabar ir tie patys taip pakriko, jog nebeįsivertė vadinti komunistais.

Kada buvo užgrobtos fašistų "Pietų Amerikos Naujienos," Montevideo komunisteliai ėmė maukti stikluoką po stikluoką už J. Joku-

baičio sveikatą. Idomu būtų žinoti, už ką jie dabar gers? Už areštuotą zakristijoną J. Švedą, ar už "Rytojus" sveikatą?

A. G.

Redakcijos Atsakymai.

Dalyvavusiam. — Kad negražiai elgiasi jūsų zakristijonas, platesnei visuomenei neįdomu. Jeigu jis nepakenčiamas, galit prašalinti. Kalbėti apie tai per laikraštį nėra reikalo. Prašome parašyti mums jei atsitiks kas nors idomesnio.

A. Veliuoniški. — Juoko apie išlipusią iš klebonijos angą "dusią" nespausdintime, nes tai jau labai senas ir visiems žinomas anekdotas.

Montellos Senberniui — Jūsų paskutinės korespondencijos į 48 "Keleivio" num. įdėti negalėjom, nes pervėlai ją gavome.

Kabučiui, Bridgeport — Netik New Jersey, bet ir visose Jungtinėse Valstijose laukinių žmonių nėra. Moronų yra Utah valstijoje. Tai tam tikra tikybinė sekta, kuri nedrausdavo vyrių turėti kelias pačias. Dabar ir pas juos to dalyko neapraktikuojama, nes bendri šalies įstatymai daugpatystę draudžia.

A. Romanui. — Tokį laikraštuką kadaisia leido keli grašiagaudžiai. Dabar apie jį nieko nežinom. Tur but kojas pakratė; mat, su apgaudinėjimu toli nevažiuosi.

Tamsuliui. — "Sugrišiu" gavome. Perskaitysim ir, jei tiks, įdėsime. Ne kiekvieną straipsnelį galima ir artimajam numerį įdėti. Prašome rašyti tik vienoje popierose pusėje.

A. Burbalai. — Tamsta itari žmogų, bet nepaduodi nei savo tikros pavardės, nei adreso. Nedėsimė.

"KELEIVIO" KALENDORIUS 1931 METAMS

Jau Išėjo Iš Spaudos

Knygos pavidale, didelio formato, pilnas visokių informacijų apie Lietuvą ir pamokančių straipsnių iš visokių mokslo sričių. Pavyzdžiui čia paminėsime tik keletą jų:

- Kiek yra verti visi Amerikos turiai?
- Kiek yra jurių vandeny druskos?
- Kiek po karo vokiečiai buvo paleidę markių apyvarton?
- Kiek kainuoja Lietuvos diktatūros išlaikymas?
- Ar yra be žemės kitų gyvenamų pasaulių?
- Kiek Lietuvoj yra upių ir ežerų, kaip jie vadinasi ir kaip dideli?
- Kuris Lietuvos ežeras giliausias iš visų Europos ežerų?
- Kiek kuriam Lietuvos miestely gyventojų?
- Kas išgalvojo Vėnią?
- Kaip buvo nužudyta caro šeima?
- Kas ir kokiais tikslais buvo sudaręs Sibyre Lietuvių Batalioną revoliucijos metu, ir koks buvo to bataliono galas?
- Kaip atėjus Lietuvon krikščionybei kunigai degino "raganas"?
- Kas yra Indija ir kaip gyvena jos žmonės?
- Kaip Turkijos sultonas gyvendavo hareme su savo moterimis?
- Visi šie klausimai Kalendoriuje nušviesti kuo aiškiausia. Be to, skaitytojas ras 1931 metų Kalendoriuje daug pamokinių bei patarimų, daug gražių eilių, juokų ir paveikslų.

Kalendoriaus kaina 50 centų. "Keleivio" skaitytojams tik 25 centai. Mokestį geriausiai prisųsti kartu su prenumerata. Galima taipgi įvynti popieron kvoterį ir prisųsti konverte, arba galima ir stampomis prisųsti. Iš Kanados pašto ženklelių prašome nesųsti, nes Jungtinėse Valstijose jie nenaudingi.

"KELEIVIS"

253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Tfu!... tfu!...
—Ko taip spaudai, tėve?
—Kaip nespaudyt, Maikie, kad tokie pašukdnai čėšai užėjo!

—Tiesia, tėve, truputį peršalta pasidarė.
—Ne apie tai aš kalbu.
—O apie ką?

—Svietas per daug ištviręs, Maikie. Čnatos nei už rusko kapeiką nebėra. Žmonės neina į spaviednį, daužosi po miestus, bobos ruko cigaretes ir visai sarmatos nebeturi. Nuėjau aną vakarą į tįjatrą, gal, sakau, parodys, kaip monė per virvę šokinėja. Bet vietoj to, išėjo merga be drėsės, tik su trumpom kelnaitėm. Man lyg kas būtų evelę į širdį įvėręs. Jau, sakau, į blogą vietą patropijau. Pradėjo ji po steičių šokinėti, spardyti, kojas rodyti ir vis žiūri į tą pusę, kur aš sėdžiu. Paskui apsisuko, parodė užpakalį, ir nustrakėjo už tokių didelių paklodžių. Sakau, gal susisarmatijo bestija ir užsidėdė kojį pedikį. Ale kur tau! Sugrįžo netik be pedikio, ale ir tas pačias kelnes nusiėmus. Tokios sodomijos aš jau negalėjau ištrivoti ir nusispiovęs išėjau. O tįjatrą, vaikė, prisikimšęs žmonių, kaip silkių bačkų. Visi jie žiūri kaip beveik nuoga merga prieš juos kraiposi ir gausiai jai ploja. Ot, sakau, kur dušigabai! Nedyvai, kad Dievas svietą koroja. Jie patys eina į peklą ir kitus į prapultį traukia. Juk ir aš sugrįžėjau, kad į tokią vietą užėjau. Dievas nedovanos užtai.

—Nebijok, tėve, tau kentėti dėl to nereikės.
—Ką tu čia man šneki, "nereikės kentėti," kad ir dabar jau svietas kenčia. Zakristijonas skaitė gazietose, kad Europoj jau patarę prasidėjo. Sako, ir Kaukasas jau skęsta. Gali sudna diena ateiti. Musų Sčeslyvos Smerties Susaidė užpiko jau ir ekzekvijas už savo memberijų dušias. Dievas yra mielaširdingas, ale ir jo kantrybė gali pasibaikyti.

—Niekus kalbi, tėve. Nieko nežinai, o kalbi. Per Europą šiomis dienomis praužė ciklonas. Tai toks vėjas, tėve. Jis greitas kaip žaibas, o stiprus kaip munšainas. Taigi jis ir pridarė tenai galybės nuostolių. Dievo tu čia nekaltink, tėve, nes ne tavo jis kaimynas.

—Tu, Maikie, šneki pagal bedievių mokslą, o aš pagal šventą raštą. Gi šventas raštas parodo, kad Dievas

yra parašęs savo pirštu ant smėlio tokius žodžius: "Atėisiu jus sudyt Juozapato pakalnėj."

—O ką tai reiškia, tėve?

—Tai reiškia, kad bus sudna diena, kur už blogus darbus žmonės bus nusudyti į šėtono karalystę.

—Tu, tėve, stenkis geriau lietuviškai kalbėti, nes jau sunku tave suprasti. Štai, aš maniau, kad Dievas ateis Juozapato pakalnėn sudyt mus kaip agurkus; o dabar pasirodo, kad jis ateis mus ne sudyt, bet teisti.

—Tu, Maikie, manęs nekritikuok, ba tas žodis stovi šventam rašte ir jis yra taip parašytas musų susaidės konstitucijoje.

—Reiškia, ir jūsų konstitucija rašė tokie žmonės, kurie lietuvių kalbos gerai nemoka.

—Maikie, mes jau nukrypom nuo dalyko. Tu gali sakyti, ką nori, bet aš laikaušis tos nuomonės, kad čėšai dabar pašukdnai. Seniaus budės kojį pedikį. Ale kur tau! Sugrįžo netik be pedikio, ale ir tas pačias kelnes nusiėmus. Tokios sodomijos aš jau negalėjau ištrivoti ir nusispiovęs išėjau. O tįjatrą, vaikė, prisikimšęs žmonių, kaip silkių bačkų. Visi jie žiūri kaip beveik nuoga merga prieš juos kraiposi ir gausiai jai ploja. Ot, sakau, kur dušigabai! Nedyvai, kad Dievas svietą koroja. Jie patys eina į peklą ir kitus į prapultį traukia. Juk ir aš sugrįžėjau, kad į tokią vietą užėjau. Dievas nedovanos užtai.

—Nebijok, tėve, tau kentėti dėl to nereikės.
—Ką tu čia man šneki, "nereikės kentėti," kad ir dabar jau svietas kenčia. Zakristijonas skaitė gazietose, kad Europoj jau patarę prasidėjo. Sako, ir Kaukasas jau skęsta. Gali sudna diena ateiti. Musų Sčeslyvos Smerties Susaidė užpiko jau ir ekzekvijas už savo memberijų dušias. Dievas yra mielaširdingas, ale ir jo kantrybė gali pasibaikyti.

—Niekus kalbi, tėve. Nieko nežinai, o kalbi. Per Europą šiomis dienomis praužė ciklonas. Tai toks vėjas, tėve. Jis greitas kaip žaibas, o stiprus kaip munšainas. Taigi jis ir pridarė tenai galybės nuostolių. Dievo tu čia nekaltink, tėve, nes ne tavo jis kaimynas.

—Tu, Maikie, šneki pagal bedievių mokslą, o aš pagal šventą raštą. Gi šventas raštas parodo, kad Dievas

yra parašęs savo pirštu ant smėlio tokius žodžius: "Atėisiu jus sudyt Juozapato pakalnėj."

—O ką tai reiškia, tėve?

—Tai reiškia, kad bus sudna diena, kur už blogus darbus žmonės bus nusudyti į šėtono karalystę.

—Tu, tėve, stenkis geriau lietuviškai kalbėti, nes jau sunku tave suprasti. Štai, aš maniau, kad Dievas ateis Juozapato pakalnėn sudyt mus kaip agurkus; o dabar pasirodo, kad jis ateis mus ne sudyt, bet teisti.

—Tu, Maikie, manęs nekritikuok, ba tas žodis stovi šventam rašte ir jis yra taip parašytas musų susaidės konstitucijoje.

—Reiškia, ir jūsų konstitucija rašė tokie žmonės, kurie lietuvių kalbos gerai nemoka.

—Maikie, mes jau nukrypom nuo dalyko. Tu gali sakyti, ką nori, bet aš laikaušis tos nuomonės, kad čėšai dabar pašukdnai. Seniaus budės kojį pedikį. Ale kur tau! Sugrįžo netik be pedikio, ale ir tas pačias kelnes nusiėmus. Tokios sodomijos aš jau negalėjau ištrivoti ir nusispiovęs išėjau. O tįjatrą, vaikė, prisikimšęs žmonių, kaip silkių bačkų. Visi jie žiūri kaip beveik nuoga merga prieš juos kraiposi ir gausiai jai ploja. Ot, sakau, kur dušigabai! Nedyvai, kad Dievas svietą koroja. Jie patys eina į peklą ir kitus į prapultį traukia. Juk ir aš sugrįžėjau, kad į tokią vietą užėjau. Dievas nedovanos užtai.

Prieš 25 Metus

1905 m. spalio m. 28-29 diena. Visuotinas streikas pasiekė aukščiausio įtempi-mo laipsnio. Maskvoje, Petrapily ir visuose dideliuose miestuose užgeso elektra ir sustojo veikė vandentiekiai. Sostinės paskendo tamsoje. Gatvėse pėstininkų, artilerijos ir kavalerijos dalys stovė visais naktis. Universitetuose daugtukstantiniai mitingai, kuriuose dalyvauja ir daug karių su aprištomis antpetėmis. Kalbėtojai socialdemokratų ir social-revoliucionierių šaukia prie ginkluoto sukilimo.

Petrapilio generolas — gubernatorius Treponas išleido garsų įsakymą malšinti riaušes, kuris baigėsi žodžiais: "Šovinių nesigailėti!"

Petrapilio studentai ir darbininkai organizavo "kovos būrius." Petrapilio universitete organizuotas "studentų legionas."

Ties Petrapilio universiteto rumais kavalerijos dalys su kulkosvaidžiais ir patrankomis.

Caro rumuose Peterhofe panika. Pasikalbėjimas su Vokietijos kaizerio Vilhelmo II-jo Potsdamo rumais dėl galimos pastogės carui, revoliucijai laimėjus.

Peterhofe carui gelbėti ir vežti Vokietijon paruoštas minininkas su ištikima komanda.

Naktį iš spalio 29 d. į 30 d. išsigančes caras pasirašė manifestą, kuriuo žadama duoti politines laisves ir sušaukti Valstybės Dumą (parlamentą).

Spalio 30 d. buvo išleistas šitoks caro manifestas.

"Mes iš Dievo Malonės visos Rusijos Viešpaties Imperatorius, Lenkijos Karalius, Didysis Suomijos kunigaikštis ir tt.

"Skelbiame visiems Musų ištikimiems pavaldiniams: Neramumai ir bruzdėjimas sostinėse ir daugely Musų Imperijos vietose didžiū ir sunkiu skausmu perpildo Musų širdį.

"Rusijos Viešpaties labas yra neatskiriamas nuo liaudies labo ir liaudies liudės — jo liudės. Iš nun kilusių neramumų gali atsirasti gili netvarka liaudy ir pavojus Musų Valstybės celiybei ir vieningumui.

"Carų tarnavimo didysis pasižadėjimas liepia Mums visomis proto ir Musų valdžios jėgomis eiti prie kovos greičiausio taip Valstybei pavojingų neramumų nutraukimui.

"Isakydami atatinamoms valdžioms imtis priemonių pašalinti tiesioginius riaušius, smurto ir prievartos pasireiškimus, ir apsaugoti ramius žmones, norinčius ramiai pildyti kiekvienam priivalomas prievolės. Mes, kad sekmingiau įvykdytumė bendrus Musų numatytus valstybės gyvenimui nurašinti priemones, radome reikalingu suvienyti aukštosios vyriausybės veikimą.

čergą į gerkle įkšti. Ir jis sako, kad visiems numirėliams taip padaro, ba to reikalauja zakonai. Tai kaip tu mislini, vaikė, ar tai nebaisu? Mirdamas žmogus priimi Dievą, o graborius paskui su raudona kočerga tau gerkle išmaišo!

—Netikėk, tėve, ką graborius tau juokais pasakė.

—Kaip tai netikėt? Argi tai ne tiesa, kad su numirėliais taip daro?

—Ne, tėve.

—Na, tai ačiū tau, Maikie. Dabar aš jau galėsiu spakainai užmigti.

"Mes uždedame vyriausybei prievolę įvykdyti nepa-keičiamą Musų valią!"

"1. Dovanoti gyventojams nepajudinamus pilietinės laisvės pagrindus, pagrįstus tikra asmens neliečiamybe, sąžinės, žodžio, susirinkimų ir sąjungų laisve.

"2. Nesustabdat paskirtų rinkimų į Valstybės Dumą, pritraukti prie dalyvavimo Dumoje tas gyventojų klases, kurios dabar visai neturėjo rinkimų teisių, palikus tolesnį rinkimų teisės išvystymą naujai nustatytai įstatymdavybės tvarkai.

"3. Nustatyti kaip nepajudinamą taisyklę, kad joks įstatymas negalėtų turėti galios be Valstybės Dumos užgyrimo ir kad liaudies išrinktiesiems būtų užtikrintas galimumas vykinti priežiūrą Musų pastatytų valdžių.

"Šaukiame visus tikrus Rusijos sunus atsiminti savo prievolę link tėvynės, padėti nutraukti šiuos negirdėtus neramumus ir drauge su Mumis įtempti visas jėgas atitaisyti ramumą ir taiką gimtoje žemėje."

Nikolajus II-sis.

Duotas Peterhofe, 1905 m. spalio 17 d.

Teisimas atrado, kad žydai mėsininkai d-rą Avizienį nužudė, o paskui į šulinį įmetė.

Šių metų pradžioje iš Vištyčio buvo perkeltas į Želmelį veter. gydytojas Kazys Avizienis. Tečiau vos tik gyd. Avizienis su šeima apsigyveno Želmelyje, kai išliko šiurpi nelaimė: vasario 22 d. gyd. Avizienis rastas Želmelyje netoli skerdyklų nuskendęs šuliny. Tuojau buvo įtarta ir suimta keli Želmelio mėsininkai žydai. Mat, buvo manoma, kad mėsininkai gyd. Avizienį bus nužudę ir negyvjį į šulinį įmetę. Policija nelaimingą atsitikimą tyrė, įsiekėjo kaltinimų, aiškino aplinkybes ir, beaškindama priejo išvados, kad čia buta tik nelaimingo įvykio. Šulins be rentinio ir tamsią naktį gyd. Avizienis įkrito ir prigirė. Jau ir vienas kitas sumytųjų mėsininkų buvo paleistas, o byla buvo rengiamasi numarinti. Tik neužlgo po nelaimingo Želmelio įvykio, būves Kaune veteranų gydytojų suvažiavimas nutarė kreiptis į aukštesnes valdžios įstaigas, kad tas įvykis būtų nuodugniau ištirtas

ir kaltininkai stropiau paieškoti. Ir tam buvo pagrindo, nes Šiaulių apskrities gydytojas, skrodęs Avizienio lavoną nustatė, kad Avizienis yra ne prigiręs, bet anksčiau užmuštas ar užsi-mušęs, o paskiau patekęs į šulinį.

Avizienio lavonas buvo antrą kartą skrosta. Ir vėl tie patys daviniai: Avizienis užmuštas. Tada įtariamas Želmelio mėsininkams dar labiau sustiprėjo. Iškel-ta byla. Patraukti tieson.

Teisimas.

Praėjusią savaitę Šiaulių apygardos teismas tą garsią bylą sprendė. Teisiamųjų suole buvo pasodinti: Abraomas Fleismanas 65 metų amžiaus, Abraomas Šneideris 30 m., Leizeris Manas 64 metų ir Matisas Lakunišokas 16 metų amžiaus.

Abraomas Šneideris Latvijos pilietis iš Bausko, o kiti trys Želmelio mėsininkai žydai.

Visi teisiamieji atrodė gana mizerni: apiplyšę, nuskaumaliavę, apsepe. Tečiau juos gynė 3 geriausi advokatai ir vienas daktaras specialistas. Kalbama, kad Šiaulių ir apylinkės miestelių žydai rinko aukas ir samdė gynėjus.

Visi teisiamieji teisme kuo griežčiausiai gynėsi, kad jie apie gyd. Avizienio mirtį nieko nežina. Jie, sėdėdami kaltinamųjų suole, draskėsi, verkė ir kėlė didžiausią gvoлтą. Kaltinimą be prokuroro palaikė dar ir pris. adv. M. Slezėvičius: jis gynė civilinį įsiekinį.

Kaltinamasis aktas.

Kaltinamajame akte buvo surašyti toki svarbesnieji kaltinimai:

Vet. gyd. Kazys Avizienis atvyko Želmelin vasario 9 d. Vasario 22 d. apie 10 val. vakaro jo butan užėjo kažkoks Želmelio mėsininkas ir pakvietė jį skerdyklon patikrinti ir užantspauduoti papiautą gyvulių mēka, kurioj mėsa šunta. Tik vartant nereikia mėsa perdurt šakėmis, nes tuomet išeis daug brangios sunks. Kai mėsa bus gatava, užpilti ją krienių sunka ir karštą padut stalan. Krienių sunka daroma taip:

2 šaukštai tarkuotų krienių.
1 kiaušinio trins.
Pusė šaukštuko cukraus.
Pusė šaukštuko mustardos.
Pusantro šaukšto ukuso.
Pusė puoduko rugščios smetonos.
Druskos ir pipirų.

Tas sosas darosi šaltas. Visus cia paduotus daiktus reikia gerai sumaišyti ir šaltą sunką užpilt ant karštos mėsos — tuojau valgyt.

PAJUS IS ARBUZO (SQUASH).

2 puodukai išvirinto ir sutrinto arbuzo (squash).
1 šaukštukas druskos.
2 puodukai pieno.
2 kiaušiniai.
1 puodukas cukraus.
1 šaukštukas cinamono.
Pusė šaukštuko muškatinio riešuto (nutmeg).
Pusė šaukštuko imbiero (ginger).

1 šaukštas kornų aliejaus.
Viską dėti iš eilės, taip kaip aukščiau surašyta, ir maišyti. Gerai viską išmaišius, pertrinti per sieta ar drušliaką. Paskui supilti viską į skauradą, kurią pirma reikia iskloti tesla, ir kepti karštam pečiuje per 55 minutes. Patartina, kad pirmą dešimtį minučių karštis būtų 425 laipsnių, o likusias 45 minutes — 325 laipsnius.

Garsioji Želmelio Byla

riuojančią Avizienio kepurę. Lavonas buvo ištrauktas. Skrodimą padarė Šiaulių apskrities gydytojas Vaite-kunas.

Pasiremdamas apžiūrėjimo ir skrodimo duomenimis gydytojas priejo išvados, kad gydytojas Avizienis pirmiau, negu pateko vandeniui, gavo smugį į dešinę pusę galvos ausies rajone, kietu ir buku įrankiu ir tik paskui atsidurė vandeny. Atsižvelgiant į tai, kad Avizienio plaučiuose buvo oras ir viduriuose vien tik sausos maistas, eksperto nuomone jis pateko vandenin mažai gyvas. Dešinės ausies rajone sužalojimas jam buvo padarytas kiek laiko anksčiau prieš krinant į šulinį svetima ranka. Jei sužalojimas būtų įvykęs krinant į šulinį nuo subrenkimo, rentinį galvos, tai Avizienis nors ir nustojęs sąmonės, bet jį al-savimas ir širdies mūšimas negalėtų sumažėti iki minimumo ir tuo būdu plaučiuose ir skrandyje būtų rasta vandens. Be to, jei jis patektų į šulinį krisdamas, tai sužalojimo odos rajone nuderškimai turėtų ne gulscią, bet stačią linkmę. Sužalojimai ausies rajone yra mirtini. Padarę pakartotiną gydytojo Avizienio lavono skrodimą d-ras Ozelis ir prof. Vinterlis irgi priejo tos pat nuomonės.

Rengiamojo tardymo metu pavyko išaiškinti, kad tą vakarą, kai Avizienis buvo skerdykloje, ten buvo tik Želmelio mėsininkai Abraomas Fleismanas, Leizeris Manas, Abraomas Šneideris, Matisas Lakunišokas ir jų du mažučiai vaikai. Avizienis apžiūrėjo mėsa, bet ją nesutiko antspauduoti. Dėl šito jo pasiėlgimo mėsininkų tarpe kilo nepasitenkinimas. Pabaigęs darbą jis kreipėsi į Leizerį Maną, prašydamas duoti rankoms nusimazgoti vandens, muilo ir rankšluostį, pažymėdamas, kad vanduo ir rankšluostis visuomet turi būti skerdykloje. Tuomet Manas, matyt, supykęs pakelti balsu pasakė Avizieniui, kad gydytojas jo nebarty, nes jis esąs ne piemu. Teisman buvo išaukšti 33 lyduotojai.

Bet svarbiausią rolę šioj byloj suvaidino ekspertai.

Ekspertai vienu balsu pripažino, kad Avizienis keno nors turėjo būti nužudytas, o paskui įmestas į šulinį. Tuo metu, kai Avizienis pateko į šulinį, jau nekvėpavo, nes jei būtų bent sykį sukvėpavęs, sako gydytojai, tai būtų rasta lavono plaučiuose ir skrandyje vandens.

Teisiamųjų gynėjai mėgino įrodyti, kad gal Avizienis krisdamas susitrenkė smarkiai į šulinio rentinį ir užsi-mušė, o paskui įkrito į šulinį. Bet gydytojai tą tvirtinimą griežtai paneigė. Taip negalėję būti, tai ro-dančios visos aplinkybės.

Teisimas šią painingą bylą nagrinėjo tris dienas ir ket-virtą dieną paskelbė sprendimą:

Abraomą Fleismaną, Abraomą Šneiderį ir Leizerį Maną nubaudė po 12 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Matisą Lakunišoką kaip nepilnametį, 5 metus paprasto kalėjimo. Civilinį įsiekinį Avizienio žmonai ir motinai 86 tukstančius patenkino.

Šia byla buvo labai susidomėję žydai. Jie net buvo bepradedę sakyti, kad mėsininkai teisiami ne kaip žmogžudžiai, bet kaip žydai.

"L. U."

Namai ir Virtuvė

Kaip laikyti žolynus žiemos laiku.

Išlaikyti per žiemą žolynus nėra lengvas darbas. Daug jų sunyksta dėl to, kad sunku išlaikyti reikalingą jiems temperatūrą arba šilumą. Dauguma naminių žolynų reikalauja nuo 60 iki 70 laipsnių šilumos dienos laiku ir nuo 50 iki 55 laipsnių nakties laiku. Bet nevisuomet pasiseka per naktį tokią šilumą kambarį išlaikyti, nes nakties laiku pečius paprastai prigęsta.

Be to, žolynams būtina reikalinga saulė. Tai visi žino ir todėl žolynai visuomet yra statomi prie langų. Čia juos būtina reikia nuolat sukinėti, taip kad kas diena vis kitas šonas būtų į saulę atkreiptas; kitaip žolynas palinks į vieną pusę ir nelygiai vystysis. Reikia taip pat žiūrėti, kad lapai nesiektų langų stiklo, nes žiemos laiku jie nušals. Labai šaltomis naktimis patartina įstatyti tarp lango ir žolyno seną laikraštį.

Žolynams reikalinga netik saulės šviesa ir šiluma, bet taip pat ir šviežias oras. Daržininkai tankiai vėdina savo gėlių namus po 4 kartus į dieną. Be šviežio oro žolynai netarps.

Karšto oro žolynai taipgi nemėgsta. Karštam ir sausam ore vanduo išgaruoja iš lapų greičiau, negu žolynas gali gauti jo per šaknis iš žemės, todėl karštam ir sausame ore lapai visada nuvyšta.

Daržininkai, kurie auginą žolynus ir gėles pardavinėjimui, verčia juos augti prievarta. Jie duoda daug trąšų, šilto oro ir labai daug drėgmės. Šitokiose sąlygose žolynas išauga kaip ant mielių ir išrodo labai dailus, bet perkeltas į kitokias sąlygas jis tuoj sunyksta, nes jis buvo per daug sultingas ir minkštas. Kad ir ne tiek daug, bet drėgmė žolynams vistiek reikalinga. Paprastuose namuose geriausia žolynams vieta yra virtuvė, nes čia beveik visuomet yra pakankamai šilumos ir garų nuo virimo.

Jeigu virtuvė žolynus laikyti kam neparanku, tai patartina bent porą sykių į savaitę inešti juos į prausiamąjį kambarį (batriumį), paleisti karštą vandenį ir uždaryti durys, kad kambarys priėtų pilnas garų. Tegul žolynai pastovi tenai kelias valandas.

KALBŲ ŽINOVAS.

Šitas vyras pažįsta 28 kalbas. Jis vadinasi Wilfred Stevens ir tarnauja Valstybės Departamente Washingtono kaip vyriausis kalbų vertėjas.

